Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Iosephi Speranzæ, Congregationis Oratorii Fanensis Presbyteri, Scripturæ Selectæ

Speranza, Giuseppe

Coloniæ Agrippinæ, 1659

129. Antithesis de peccatorum, & justorum morte.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44265

Visual Library

Cogor præſentes illuſores intueri , qui mihi A
amariſſimi, & moleſtiſſimi ſunt. Sed quo-
niam dixerat : *Non peccavi*; confidenter
adjungit: *Pone me juxta te, & cujusvis ma-*
nus pugnet contra me.

Peccatum ſolum, aliud nihil nocere morituro poteſt.
Iob. 33.
Sept.
Nicetas.

Sed peccatum non adſit, nihil tibi in
horâ mortis nocebit, etſi circumcirca ha-
beas Infernum totum. *Si fuerit pro eo An-*
gelus loquens unus de mollibus, ut annunciet
hominis æquitatẽ. Sept. *Si fuerint pro eo An-*
geli mortiferi, unus eorum non vulnerabit eũ. B
Vbi Nicetas : Qui extremis cruciatibus
exercetur , ſi perpeſſionis ſuæ cauſam in
peccato conſiſtere intellexerit , atque ad
Deum de errato ſuo confeſſus , ſe con-
verterit , impendentem mortem (ſpiri-
tualem , ſi non temporalem) inhibebit,
etiamſi ſexcenta ſint, quæ mortem accer-
ſant, atque laceſſant.

Iob.38.
Rom.5.

Idem in Iob : *Nunquid apertæ tibi ſunt*
portæ mortis, aut oſtia tenebroſa vidiſti? Quæ- C
nam hæc? peccatum. *Per unum hominem*
peccatum in hunc mundum intravit, & per
peccatum mors. Peccata ſunt oſtia tene-
broſa.

Sap.2.
Græcè.
Budæus.

Deus creavit hominem inextermi-
nabilem. Græcè: *Vt incorruptibilis eſſet.* Bu-
dæus : *Ad naturam non interituram. Mor-*
tem enim *non fecit,* ſed homines *manibus,*
hoc eſt, malis operibus, & peccatis *accer-*
ſierunt illam, &c.

Pſal.139.
Chald.
Hebr.
Aug.
Genebr.

Vir linguoſus non dirigetur in terra, virum D
injuſtum mala capient in interitu. Chald. *Vir*
delatur lingua triplici, non habitare poteris in
terra viventium, virum pravum, & mali-
gnum venabitur Angelus mortis, & detrudet
in gehennam. Hebr. *Virum iniquum ma-*
lum venerabitur in propulſiones , & ruinas.
Aug. *Virum iniquum mala venabuntur in*
interitu. Vndique ſcilicet mala exurgent,
ut venentur, ac inveniant peccatorem, ut
eum in gehennem detrudant. E

2.Reg.1.
Hebr.

Peccatum conjicit morientem in an-
guſtias. Saul ad armigerum : *Sta ſuper*
me, & interfice me, quoniam tenent me angu-
ſtiæ Hebr. *Quia tenet me corona.*

Peccatum ſolũ anguſtavit Saulem, cùm animam ageret.

Quid ſibi vult? nunquid regnum à
Deo non acceperat! Ah, *Tenet me corona*;
Voluiſſe ſcilicet coronam hanc quondam
contra Dei mandatum à memetipſo in
capite detinere, dum ſcilicet nõ expecta-
vi Prophetam , ſed timens , ne populus
dilaberetur , Rexque ſine populo eſſem,
ſacra feci : hæc me tenet corona, hoc eſt,
offenſæ omnes divinæ Majeſtatis , poſt-
quàm hanc habui coronam in capite, ſunt
meæ mortis anguſtiæ.

Reſp.7. Offic. Defunct.
Sap.3.

Ex peccato, Fratres, eſt timor mortis.
Concludamus: *Peccantem me quotidie, & nõ*
me pœnitentem , timor mortis conturbat me.
Et Sap.3. *Iuſtorum animæ in manu Dei ſunt,*
& non tanget illos tormentum mortis. Alii :
Et non tanget illos tormentum malitiæ. Et,
pro, quia, id eſt, non tanget illos tormen-
tum mortis , quia non tanget illos tor-
mentum malitiæ : ubi enim malitia non
eſt, tormentum non eſt, &c.

Antitheſis de peccatorum, & juſtorum morte.

PVNCTVM CXXIX.

Ierem.51:13.

VEnit finis tuus pedalis præciſionis tuæ.
Quid hic ſibi vult Propheta? Sub ar-
boris metaphorâ loquitur de morte pec-
catoris , quam præciſionem pedalem ap-
pellat. Illic arborem vidiſtis? Ramum

Mors pedalis præciſionis hominis finis.

illum præcide, imperat Dominus. Poſt
tempus : Et illum præcide. Sic alias
alium. Tandem ad radices : hic eſt finis
pedalis præciſionis ſuæ. Sic, ſic cum pec-
catore Deus. Radices hic egit peccator,
affectus in terra defixit: arboris rami ſunt
filii, uxor, hæc, quæ poſſidet, bona terræ :
filium aufert, ramum præcidit. Sed me-
lior hinc ipſe non fit: alium ad ſe colligit,
ramum alium præcidit, &c. Sed quoniam
deterior fit, ad arboris pedem ponit ſe-
curim. *Venit finis tuus pedalis præciſionis tuæ.*
Id, quod evenit evangelicæ arbori pri-
mùm aliquamdiu expectatæ, & poſtmo-
dùm ſucciſæ.

Prov.2.
Salaz. ibid.
Chald.

Impii de terra perdentur , & qui iniquè
agunt, auferentur ex ea. q. d. Non exciden-
tur ſolùm præciſis ramis, ſed ſtipite, atq;
radicibus erutis extirpabuntur ; quod
Chaldæus vertit : *Eradicabuntur ex ea.*

Heu,

Heu, qui ſenſus doloris, ſi modò ſentire [A] poſſet arbor evulſa!

Mors juſtorum facilis tranſplantatio. Pſal. 1. Alii. 2. Pet. 1.

At juſtus, qui hic ſuas radices nõ egit, quàm facili negotio divellitur! *Et erit tanquàm lignum, quod plantatum eſt.* Alii: *Quod tranſplantatum eſt.* q. d. facillimè ex hac terra morientium in eam terram viventium. Vt Petrus talis erat! *Velox eſt depoſitio tabernaculi mei*, id eſt, facilis, & expedita eſt depoſitio, ſeu tranſlatio tabernaculi mei, &c.

Mors peccatorum quaſi violenta. Iob. 18.

Peccatores violenta moriuntur morte per manus mortis ad inſtar carnificis.

Job: *Devoret pulchritudinem cutis ejus, conſumat brachia illius primogenita mors, evellatur de tabernaculo ſuo fiducia ejus, & calcet ſuper eum quaſi Rex interitus. Primogenita mors*, primaria, validior mors, acerbior, feralior, funeſtior cæteris, primogenita, & princeps efficacitate, acerbitate, cruciatu, ac ſenſu doloris: hæc fortitudinis brachia, ceu carnifex, devincit, & conſumit: hæc impios in crucem agit: hæc ſuper eos quaſi Rex calcat. Sed quid hoc? A carnifice ad Regem non tranſgreditur, ſed carnifici morti poteſtatem dat regiam. Hoc eſt diſcrimen inter carnificem ſolum, & ſolum Regem, quòd ille, juxta præſcriptam ſententiam, ſeparat animam à corpore, nihilque prorſus agit, quod Rex non juſſerit: ſed ſi Rex fingatur calcare, ut vult, calcat, ut vult, ſtringit, quantum vult, in calcando moratur, ſi vult, cadaver membratim ſecat. Rex eſt. Mors calcat, ut Rex ſuper impios, &c.

Mors velut rex calcat impios.

Quot bona videtur hic habere peccator, tot aufert mors. Hoc ſibi vult illud: *Devoret pulchritudinem cutis ejus.* Quicquid peccator habet, in cute eſt, in exteriori apparentia, nihil ſolidi intùs habet: externam hanc pulchritudinem, ſuperbiamque vitæ devorat mors. *Conſumat brachia illius primogenita mors.* O quantis mors brachia cogitationum, & negotiorum comminuit, ſicque concupiſcentiam oculorum diripit! *& calcet ſuper eum quaſi Rex.* Carnem calcat, cùm de eà benè paſtà, per vermes triumphat.

Peccatoris pulchritudo tota in cute.

Hunc Regem ſuper ſe calcantem Rex Saul habebat, quando clamabat: *Interfice me, quia tenent me anguſtiæ.* Alii: *Quia tenet me corona.* q. d. Calcat ſuper me, quaſi Rex, interitus: quin ipſe ego Rex Regem me calco: regnum ab aliis tam concupitum, à me tam malè adminiſtratũ, nunc in has me coniicit anguſtias: anguſtiæ enim, & corona ſunt idem, &c.

2. Reg. 1. Alii.

Non ſic juſti, non ſic: *Pretioſa in conſpectu Domini mors Sanctorum ejus*; hoc eſt, [B] honeſta, honorabilis: non enim per manum carnificis, ſed per manum Domini moriuntur. Sic *Moyſes mortuus eſt, jubente Domino, ſuper os Domini, in oſculo Domini.* Hinc *nec dentes illius moti ſunt.* Septuag. *Neque corrupta ſunt labia ejus.* Chald. *Neq; mutatus eſt ſplendor gloriæ vultus ejus*, quem ſemel acquiſivit in monte. Vatab. *Maxillæ ejus nihil defecerant, vel emarcuerat viror ejus.* Non obiit nimirùm morte violenta, ut præfocati, [C] ſed ſuavi quaſi ſomno conquievit. *Pretioſa in conſpectu Domini.* Alii: *Vitalis in conſpectu Domini mors Sanctorum ejus.*

Pſal. 115. Deut. 34. Alii. Sept. Chald. Vatab. Alii.

Sed mors peccatorum peſſima. Videamus: *Mortuus eſt autem Rex Achab, & laverunt currum ejus, & linxerunt canes ſanguinem ejus, & habenas laverunt.* Alia littera: *Meretrices laverunt currum ejus, & habenas.* q. d. Hæ fuerunt in vita curriculi ejusdem [D] rotæ, & habenarum arbitrii moderatrices, immò præcipitatrices: qualis vita, talis mors, in qua meretrices laverunt corpus, canes linxerunt ſanguinem, Dæmones tulerunt animam: hinc immediata mentio operum ejus, domus cujusdam eburneæ, civitatum quarundam, quas fecerat, &c. *Opera eorum ſequuntur illos.* O infelicem!

Pſal. 33. 3. Reg. 22. Alii. Mors Achab vitæ actæ perſimilis.

Perſimili morte uxor ejus Iezabel, ut [E] ſcelerum ſocia, vitæ terminum fecit: *Et præcipitaverunt eam, aſperſusq; eſt ſanguine paries, & equorum ungulæ conculcaverunt eam, & non invenerunt niſi calvariam, & pedes, & ſummas manus. Haccine eſt illa Iezabel?* Vbi Drogomarus: Decalvatus eſt tandem ſuperbiæ vertex: non eſt jam, qui dignetur aſpicere, niſi qui voluerit nefas ejus abhorrere, ut lavet manus ejus in ſanguine peccatoris, & velut equus fortis, & velox meretricem pro-

Apoc. 14. Mors item Iezabelis. 4. Reg. 9. Drogom.

jectam ungula ſua conculcet, & tranſeat. A Propter hoc paries adhuc ſanguineus relictus eſt, ut terreat viros ſanguinum, & doloſos.

2. Par. 21. Et regis Ioram.

De Rege Ioram in Paralip *Cumq́; diei ſuccederet dies, & temporum ſpatia volverentur, duorum annorum expletus eſt circulus, & ſic longa conſumptus eſt tabe, mortuusque eſt in infirmitate peſſima* (Interl. deſperationis) *& non fecit ei populus exequias ſecundum morem, & ſepelierunt eum in civitate David,* B *veruntamen non in ſepulcro Regum.* Interl. Quia delebuntur de libro viventium, & cum juſtis in cæleſti regno non ſcribentur, ſed peribit memoria eorum, & nomen eorum non erit in memoria Sanctorum. Juſti ſepeliuntur in ſepulcro Regum, quòd ſeipſos, ſuasq́ue paſſiones regere noverunt usque ad mortem; impij non in ſepulcro Regum; ſed ſepultura aſini ſepeliuntur. C

Num. 23. Oleaſt. ibid.

Sepeliri nõ poteſt in ſepulcro Regum, qui ut Rex non vivit. Balaam ſic ſepeliri voluiſſet: *Moriatur anima mea morte juſtorum, & fiant noviſſima mea horum ſimilia.* Vbi Oleaſter: Volunt homines vivere ut peccatores, ~~ut peccatores,~~ & mori, ut juſti. Dominus autem non conſuevit dare mortem juſtorum, niſi juſtis, ~~ſicut nec mortem juſtorum, niſi juſtis~~, ſicut nec mortem impiorum, niſi impiis. D. Auguſt. D Vivite ergo benè, ne moriamini malè: quoniam ſicut non poteſt eſſe mala mors, quam bona vita præceſſit; ita non poteſt eſſe bona, quam mala vita anticipavit. Omittamus nunc miracula Dei, tractemus communem ordinem ejus. Audierunt impii dicere, quoniam *pretioſa in conſpectu Domini mors Sanctorum ejus,* & peſſima ſit mors peccatoris. Vtinam diceres potiùs: Vivat anima mea E vita juſtorum: quoniam naturali ordine ſequitur mors bona vitam immaculatam, &c. Qualis quisque vivit, talis communiter moritur.

D. Auguſt. Pſal. 115. Pſal. 33.

Eccl. 11. D. Bernard. Mortem futuram æſtimare de vitâ præſente poſſumus.

In Eccl. *Sive ad Auſtrum, ſive ad Aquilonem ceciderit lignum, ibi erit.* Bern. Qua parte caſura ſit arbor, ſi ſcire volueris, ramos ejus attende: ubi major eſt eorum copia, & ponderoſior, inde caſuram non dubites, ſi tamen fuerit tunc exciſa. Scilicet rami noſtri, deſideria noſtra ſunt, quibus ad Auſtrum extendimur, ſi ſpiritualia fuerint, ſi carnalia, ad Aquilonem, &c. Miraculo daretur, ſi ad ſiniſtram arbor ſemper inclinata, in inciſione ad dexteram caderet.

Iudic. 9. Abimelech ut per vitam, ſic & in morte ſuperbus.

Efficaciſſima hiſtoria in lib. Iud. Abimelech ille Dux ſuperbus in vita, ut talis in morte! *Vna mulier fragmen molæ deſuper jaciens illiſit capiti Abimelech, & confregit cerebrum ejus.* Qui vocavit citò armigerum ſuum, & dixit ad eum: *Evagina gladium tuum, & percute me, ne fortè dicatur, quòd à fœmina interfectus ſim.*

Chryſ. ibid.

Vbi Chryſoſt. divinè, ut ſolet: Eſtne hoc tempus ineptiarum? Iam jam moriturus hæc cogitas, ne fortè dicatur, quòd à fœmina interfectus ſis? Miſer extremã horam ineptiis abſumis? In hoc puncto punctum honoris cogitas? Qui ſic vixit, ſic moritur. O quot huic ſimiles tunc temporis inſaniunt poſt vanitates, poſt ineptias, quibus in vita ſtuduerunt, &c. tempusq́ue illud breviſſimum, in quo ad Deum converti deberent, in vaniſſimis terunt cogitationibus!

Geneſ. 25. Abraham ſatur hujus vitæ mortuus. Hebr. Luc. 9. Interl.

At quàm diverſimodè moriantur juſti, audiamus. De Abraham in Gen *Et deficiens Abraham mortuus eſt in ſenectute bona, & plenus dierum;* vel Hebr. *Et ſatur vitæ præſentis;* hoc eſt, non cum affectu hujusce vitę, ſed jam ſatur, ut poſteà alius, qui dixit: *Nunc dimittis ſervum tuum, Domine.* q. d. Satur ſum, Domine, &c. Sic Abraham mortuus eſt, *Congregatusq́; ad populum ſuum.* Interl. id eſt, ad Angelos, quorum concivis erat, etſi uxoratus in ſæculo. O felicem juſtorum mortem! quàm evulſi ab hiſce rebus moriuntur!

Num. 27. Interl. Num. 27. D Hieron. ex Hebr. Aaron in montis monte mortuus.

Ad Moyſem moriturum Deus: *Aſcende*, inquit, *in montem iſtum Abarim, & ibis ad populum tuum.* Vbi Interl. Perfectus non in valle moritur, ſed in monte, id eſt, in alto loco: quia vitæ ejus perfectio habebatur in excelſo. Sic infrà de Aaron: *Aſcenditq́; Aaron in montem Hor, jubente Domino, ibiq́; mortuus eſt.* Quo loco Hieron. legit: *Aſcenditq́; Aaron in montis montem;* quod declarat, id eſt in verticem ejus: & nota, non in monte ſimpliciter, ſed

A ſed in montis monte moritur Pontifex, ut dignus locus meritis ejus monſtraretur. Alius in valle, alius in campis, alius moritur in monte, alius in monte montis. O felices, qui in tanta ſummitate moriuntur! &c.

Mortui moriuntur, qui Iuſti. Quo myſterio?
Apoc.14.

Juſti moriuntur mortui: peccatores vivi, & vivi in Infernum deſcendunt. *Beati mortui, qui in Domino moriuntur;* dicit jam mortuos mori: ergo nullo ſenſu, nullo labore, aut difficultate moriuntur. B At impii viventes, vitâ propriarũ paſſionum moriuntur. Quo dolore? quo ſenſu? quanta difficultate? Sicq; viventes, nihilque mortificati in Infernum deſcendunt. *Et deſcendant in Infernum viventes.*

Pſal.54.
Eccli, 23. 15.

Peccatores contremiſcunt ad ſermonem mortis. *Eſt loquela contraria morti, non inveniatur in hæreditate Iacob.* Quid ſibi vult loquela contraria morti? Ad literam, blaſphemia, per verborum accom- C modationem perpetuus ſermo de vita, quomodo protrahi poſſit, qua ratione ſalubriter produci valeat, horreſcere ad cogitationem, multoque magis ad primum verbum de morte: hæc non invenitur in hæreditate Jacob, in prædeſtinatis nimirùm, qui libenter de morte cogitant, & de morte loquuntur: præſcitorum eſt hæc loquela contraria morti, hic horror, qui eos invaſerat, de quibus D Propheta: *Separati eſtis in diem malum.* Alii: *Separantes diem malum.* Tigur. *Elongantes diem malum.* Vatab. *Qui in longinquum reiicitis diem malum.* q.d. Quantùm poſſunt, mortem elongant, & à ſe reiiciunt.

Mortis memoriam, & mentionem horrere, præſcitorũ.
Amos 6.
Alii.
Tigur.
Vatab.
Sap.1.

Sed quomodo ſeſe habet illud: *Impii manibus, & verbis accerſierunt illam, & æſtimantes illam amicam, ſponſiones poſuerunt ad illam.* Mortem vocent, à qua longiſſimè E fugiunt? amicâ appellant perpetui mortis hoſtes; O quàm verum, Fratres! timent, & horrent ad nomen mortis, nec tamen ſuis ſceleribus accire deſinunt, quam dum putant amicam, ſororemque germanam, ſponſiones ponunt ad illam. *Percuſſimus fœdus cum morte, & cum Inferno fecimus pactum,* ut nonniſi in decrepita ætate mors veniat, & ſi fieri poſſet, nunquàm veniret, quæ tamen citiùs venit, quàm ipſi credunt. *Anima prævaricatorum iniqua.* Sept. *Animæ impiorum peribunt immaturæ.* Idem alibi: *Tollentur immaturæ animæ impiorum,* ſed non juſtorum. *Ingredieris in abundantiâ ſepulchrum, ſicut infertur acervus tritici in tempore ſuo.* Quod Athan. legit: *Venies, ſi juſtus fueris, in ſepulcrum, u ſeges matura ſuo tempore dimiſſa, & ut manipulus areæ in tempore collectus.* An non talis Iſaac? *Completi ſunt dies Iſaac centum octoginta annorum, conſumptusque ætate, mortuus eſt, & appoſitus populo ſuo ſenex, & plenus dierum* O mortem juſtorum! *Veniat pax, & requieſcat in cubili ſuo,* hoc eſt, pro cubili ipſam pacem habeat. Lazarus amicus noſter dormit. Stephanus: *Obdormivit in Domino. Ipſe reget nos in ſæcula.* D. Hieron. ex Hebr. *Ipſe reget nos in ſæcula.* D. Hieron. ex Hebr. *Ipſe reget nos in morte.*

Mortem impii & fugiunt, & accerſunt.
Iſa. 28.
Prov.13.
Sept.
Eccl.19.
Iob.5.26.
D. Athan. in Apolog. de fuga
Gen.35.
Iſa.57.
Ioan.11.
Act.7.
Pſal.45.
D. Hier. ex Hebr.

De horrore Iudicii ſuper peccatorem in morte.

PVNCTVM CXXX.

SI repente interroges, quid reſpondebo? D. Thomas ait loqui de ſubitanea morte. D Sic Septuag. *Si repentè morti tradideris, quis reſpondebit tibi?* q.d. Cùm tempus adeſt, rationes ineundæ parantur: ſed ſi repentè interroges, ac rationes perquiras, quis reſpondebit tibi:

Iob.9.
Sept.
Mortis ſubitaneæ horror.

Viam eorum ſuper caput eorum reddam, hoc eſt, omnem anteactam vitam ſuper caput eorum verſabo, pueritiam, juventutem, virilitatem, ſenectam, ut totius vitæ reddant rationem, ſentiantq; pondus, ac rigorem judicii. E

Ezech. 9.

Poſt tot itinera, & magnalia Moyſes fortè putaſſet, Deum illius diffidentiæ oblitum, ſed ecce poſt longos annos ait illi Dominus: Heus tu, Moyſes: recordatisne, quid illic egeris, cùm vice verborum percuſſione uſus es? *Aſcende in montem iſtum Abarim.* Hebr. *Tranſitus ad Nabo,* aut *Nebel,* quod eſt menſura Dei: q.d. ad Dei menſuram, & trutinam menſurandus, ac trutinandus es.

Num. 17.
Hebr.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN